

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	<i>Бакалавр</i>	Форма навчання	<i>Денна \заочна</i>	Навчальний рік/семестр	<i>I СЕМЕСТР \2023-2024</i>
-----------------------------	-----------------	-----------------------	----------------------	-------------------------------	---------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	ДОШКІЛЬНА ЛІНГВОДИДАКТИКА: Теорія й методика розвитку української мови
Кафедра	ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ
Освітня програма	012 Дошкільна освіта
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/практичні/семінарські/лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): ОБОВ'ЯЗКОВА Кількість кредитів: 4 Лекції: 30 Семінарські/практичні заняття: 18 Лабораторні заняття: Самостійна робота: 72
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	<i>Островська М.Я., кандидат педагогічних наук, доктор філософії, доцент</i> <i>marianna.29.1984@gmail.com</i>
Пререквізити навчальної дисципліни	Пререквізити навчальної дисципліни „Сучасна українська мова з практикумом”, «Вікова фізіологія і валеологія», «Дитяча та педагогічна психологія», «Педагогіка дошкільна».

Анотація дисципліни, мета, завдання та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, загальні та фахові компетентності, основна тематика дисципліни

Мета і завдання навчальної дисципліни: озброєння майбутніх фахівців теоретичними знаннями, лінгвістичними, лінгводидактичними, психофізіологічними засадами навчання рідної мови та формування професійно-мовленнєвої компетентності щодо розвитку мовлення дітей дошкільного віку, навчання їх української мови, виховання мовленнєвої культури відповідно до державних вимог.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- **теоретико-методологічні** - знання наукових філософських, психологічних, природничих засад побудови методики навчання рідної мови в закладі дошкільної освіти;
- **лінгвістичні** - озброєння студентів науковими знаннями з мовознавства, які є обов'язковою умовою ефективності розробки навчальних технологій мовленнєвої діяльності та спілкування дітей дошкільного віку з кожного розділу методики;
- **когнітивні** - ознайомлення майбутніх вихователів з Базовим компонентом дошкільної освіти, державними програмами виховання і навчання дітей від 2 до 6 років; навчально-методичними, методичними посібниками з розвитку мовлення, навчання дітей рідної мови на різних етапах дошкільного дитинства;
- **лінгводидактичні** - озброєння студентів знаннями з методики розвитку мовлення і навчання рідної мови дітей від народження до 6 років; формування у них системи лінгводидактичних знань, умінь і навичок;
- **проективно-прогностичні** - формування у студентів умінь і навичок планування різних видів роботи з розвитку мовлення, навчання мови, виховання мовленнєвої культури в різних вікових групах закладу дошкільної освіти;
- **корекційні** - прищеплення студентам навичок коригування відхилень і вад у мовленні дітей, що виникли за різних причин.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта».

Інформація про компетентності та відповідні їм програмні результати навчання за дисципліною

Загальні компетентності:

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

Спеціальні компетентності:

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

Програмові результати:

ПР-01 Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-02 Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-05 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-06 Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

Зміст навчальної дисципліни за темами

Модуль 1. Теоретико-методичні засади розвитку мовлення дошкільників

Тема 1. Дошкільна лінгводидактика як наука

Тема 2. Мовленнєва і навчально-мовленнєва діяльність дошкільників

Тема 3. Форми, методи, прийоми і засоби навчання дітей українсько їмови

Модуль 2. Технології розвитку мовлення дітей дошкільного віку внавчально-мовленнєвій діяльності

Тема 4. Навчання дітей дошкільного віку української звуковимови

Тема 5. Методика словникової роботи в ЗДО

Тема 6. Формування граматичної правильності мовлення дошкільників

Тема 7. Методика розвитку зв'язного мовлення дошкільників

Модуль 3. Організаційно-методичні основи мовленнєвої роботи в ЗДО

Тема 8. Методика використання народних джерел у ЗДО

Тема 9. Методика ознайомлення дітей з творами українськихписьменників

Тема 10. Мовленнєва готовність дітей до школи

Тема 11. Планування й організація роботи з розвитку мовлення у ЗДО

Опановуючи зазначений перелік знань, умінь і навичок, студенти мають актуалізувати знання з курсів «Сучасна українська мова з практикумом», «Педагогіка дошкільна », що сприятиме в подальшому формуванню професійної компетентності вихователя ЗДО у лінгводидактичному аспекті

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- філософські, природничі, психологічні, лінгвістичні засади побудови методики навчання дітей рідної мови;
- сучасні наукові дослідження в галузі дошкільної лінгводидактики, дитячої психології та педагогіки;
- сучасні методичні технології розвитку мовлення і навчання дітей рідної мови;

	<p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • діагностувати рівні засвоєння дітьми рідної мови, сформованості мовленнєвого спілкування; • прогнозувати початково-виховні процеси і планувати різні види роботи з розвитку мовлення і навчання дітей рідної мови; • створювати сприятливу комунікативну атмосферу, оптимальний рівень мовленнєвого середовища для дітей різних вікових груп; • виховувати у дітей шанобливе ставлення до рідної мови, культуру мовленнєвого спілкування; • здійснювати професійне мовленнєве спілкування з дітьми на засадах гуманізації і демократизації виховної взаємодії, а також здійснювати особистісно орієнтований підхід.
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ECTS та національною шкалою оцінювання.</p> <p>Поточний контроль: усне та письмове опитування, оцінка роботи в малих групах, тестування, захист індивідуальних завдань (проектів).</p> <p>Підсумковий контроль – іспити з урахуванням накопичених балів поточного контролю.</p>
<p>Інша інформація про дисципліну (технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>Забезпеченість навчальними приміщеннями в цілому відповідає потребам. Для проведення практичних і лабораторних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів досліджень наявні спеціалізовані комп'ютерні класи інституту з необхідним програмним забезпеченням та необмеженим відкритим доступом до Інтернет-мережі.</p> <p>Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць в гуртожитках на 80% відповідає запитам і вимогам. Існують перспективні плани та можливості розвитку матеріально-технічної бази (комп'ютерних робочих місць, мультимедійного обладнання у приміщенні розташування факультету) та науково-методичного забезпечення кабінетів, що реалізуються за рахунок державних та позабюджетних коштів, надходжень коштів від навчання студентів на замовлення фізичних та юридичних осіб, а також участі викладачів і студентів у виконанні грантових проектів.</p> <p>Використання у навчальному процесі електронних освітніх ресурсів, технологій змішаного або дистанційного навчання, системи електронного навчання</p>
<p>Рекомендовані джерела (основна та допоміжна література), електронні інформаційні ресурси</p>	<p>РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА</p> <p>Базова</p> <p>1. Дитина: програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / наук. кер. Проекту: О.В. Огневюк, К.І. Волинець, нук. Кер. Програмою: О.В. Проскуратаін.. / Мін. осв. і наук., мол. Та спорту України, Головн. упр.</p>

- осв. і наук. викон. орг.. Київміськради (КМДА), Київ. У-нтім. Б. Грінченка. – 3-тєвид. доопр. Тадоп. – К.: Київ, ун-тім.. Б. Грінченка, 2012. – 492 с.
2. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови: Підручник / А.М. Богуш, Н.В. Гавриш. – К.: Видавничий дім «Слово», 2011(2013). – 704 с.
  3. Методичні рекомендації до Програми виховання і навчання дітей від двох до семи років «Дитина»/наук. кер. проекту: О. В. Огнев'юк; наук. ред. Н. В. Кудикіна, В. У. Кузьменко; авт.кол.: Е. В. Белкіна, Н. І. Богданець-Білокаленко, О. Л. Богініч, З. Н. Борисова, М. С. Вашуленко [таін.] / Мін. осв. і наук. мол. Тспорту України, Головн. упр. осв. і наук. викон. орг. Київміськради (КМДА), Київ, ун-тім. Б. Грінченка. – 3-свид. доопр. тадоп. – К.: Київ, ун-тБ. Грінченка, 2012. – 400 с.
  4. Товкач І.Є Слово. Речення. Звуки: методичний посібник : у 2 ч. Ч.1 / І.Є. Товкач. – Х. : В-во «Ранок». – 2013. – 176 с. – (Серія «Віконечкоусвітграмоти»).
  5. Товкач І.Є Звуки. Букви. Читання: методичний посібник : у 2 ч. Ч.2 / І.Є. Товкач. – Х. : В-во «Ранок». – 2013. – 192 с. – (Серія «Віконечко у світі грамоти»).
- Допоміжна
1. Богуш А.М. Теорія і методика розвитку мовлення дітей раннього віку. Підручник для студентів вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти. / А.М. Богуш, Н.В. Гавриш, О.В. Саприкіна. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2009. – 408 с.
  2. Дошкільна лінгводидактика. Хрестоматія. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / Упорядник Богуш А.М. Частина I та II. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2005. – 720 с.
  3. Товкач І. Є. Дидактичні ігри мовлення вогні змісту / А. В. Пасічник, І. Є. Товкач // Ігрова діяльність у дошкільній освіті п'ятирічних дітей (педагогічний супровід до програми «Дитина») : навч.-метод. посіб. / Г. В. Беленька, В. М. Вертугіна, Ю. О. Волинець та ін.; за заг. ред. Н. В. Кудикіної. – К.: Київ, ун-тім. Б. Грінченка, 2013. – С. 75-118.
  4. Товкач І. Любов до книги плакаємо з малку / Ірина Товкач // Дошкільне виховання. - 2012. - № 11. – С. 12-14.
  5. Товкач І.Є Слово. Речення. Звуки: навчальний посібник для дітей старшого дошкільного віку : у 2 ч. Ч.1 / І.Є. Товкач. – Х. : В-во «Ранок». – 2013. – 80 с. – (Серія «Віконечкоусвітграмоти»).
  6. Товкач І.Є Звуки. Букви. Читання: навчальний посібник для дітей старшого дошкільного віку : у 2 ч. Ч.2 / І.Є. Товкач. – Х. : В-во «Ранок». – 2013. – 80 с. – (Серія «Віконечко у світ грамоти»).
  7. Товкач І.Є. Формування мовленнєвої компетентності старшого дошкільника на заняттях / І.Є. Товкач // Стандарти дошкільної освіти: Збірник наукових робіт учасників всеукраїнської науково-практичної конференції: (11 квітня 2014 р., м. Київ) / редкол.: В.О. Огнев'юк, Л.Л. Хоружа, В.І. Юрченко, Г.В. Беленька. – К.: Київ, ун-тім. Б.Грінченка, 2014.- С. 308-314.

